

در پی شکایت نمایندگان مردم اردبیل رخ داد

تذکر شورای نظارت به ۲۰:۳۰

در پی شکایت نمایندگان مردم اردبیل در مجلس شورای اسلامی در خصوص پخش خبر نزاع دسته‌جمعی در بیمارستانی در شهر اردبیل در بخش خبری ۲۰:۳۰ شورای نظارت به سازمان صداوسیما تذکر داد. شورای نظارت بر صداوسیما پس از بررسی شکایت نمایندگان مردم استان اردبیل در مجلس شورای اسلامی در خصوص پخش خبر یک نزاع دسته‌جمعی در بخش خبری ۲۰:۳۰ در روزهای ۲۶ و ۲۷ آبان نسبت به پخش اینگونه اخبار از رسانه ملی تذکر داد.

در پایگاه اطلاع‌رسانی شورای نظارت بر سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران، برخی از نکات مورد نظر شورای در این تذکر به شرح ذیل اعلام شده است:

۱. این اقدام بخش خبری ۲۰:۳۰ زمینه‌ساز شکل‌گیری یک بحران امنیتی و اجتماعی در استان اردبیل شده است.

۲. این اقدام رسانه ملی، اعتراض نمایندگان استان اردبیل را در پی داشته و خواستار پاسخگویی رسانه ملی نسبت به پخش این گزارش شده‌اند.

۳. پوشش خبری گسترده این رخداد از سوی شبکه ملی و استانی می‌تواند باعث شود شبکه‌هایی چون بی‌بی‌سی و سایر شبکه‌های ماهواره‌ای خطر رسانه‌ای نامنی و نبود امنیت اجتماعی شهروندان که از موضوع اسیدپاشی به صورت پررنگ شروع شده ادامه دهند.

۴. حتماً توجه شود پوشش این رخداد از استان اردبیل به افکار عمومی داخل و خارج از کشور تصویر و چهره‌های خشن از مردم

متدین‌ترین استان کشور - یعنی اردبیل - ارائه داده است.

۵. رسانه ملی باید توجه داشته باشد که مشابه چنین نزاعی در شهرهای مختلف کشور صورت می‌پذیرد، اما به هیچ‌وجه ضرورتی برای پخش آن در شبکه ملی وجود ندارد.

۶. رسانه ملی حتماً توجه داشته باشد که پخش چنین گزارش‌هایی می‌تواند هویت‌های اصیل و بومی کشور را دچار آسیب و خدشه کند.

در پایان این تذکرات آمده است: بخش چنین گزارش‌هایی نه تنها از بعد خبری و رویدادی، قابل بررسی و تأمل است چه بسا چنین تصاویری به ترویج خشونت در جامعه و ایجاد ناامنی روانی و اجتماعی و آسیب به یک هویت بومی یا قومی شود.

نگاه

وقفه‌هایی به «رنگ شک»

«رنگ شک» نخستین تجربه سریال‌سازی فریبز عرب‌نیا که در زمان ساخت با مدت زمانی وقفه روبه‌رو شده بود، سرانجام از شبکه سه سیما روی آنتن رفت. شهریور ۹۲ بود که خبر رسید فریبز عرب‌نیا بازیگر سینما و تلویزیون قرار است ساخت نخستین سریال خود را تجربه کند و سریالی با نام «رنگ شک» را برای سیما فیلم بسازد.

آن زمان از محل‌هایی چون ستاد مبارزه با مواد مخدر، حفاظت و اطلاعات نیروی انتظامی و متروی تهران به عنوان لوکیشن‌های این سریال نام برده می‌شد که مشخص کرد اثر، محتوایی پلیسی دارد. فیلمنامه اثر از نویسندگانی خود عرب‌نیا نوشت. «رنگ شک» داستان یک افسر نیروی انتظامی را روایت می‌کند که مأموریت می‌یابد وارد یک باند بسیار مخوف مواد مخدر شود و به دلیل فوق‌سری بودن عملیات تنها یکی از فرماندهان مافوق او از این مأموریت مطلع است و او در این راه با مشکلات متعددی مواجه می‌شود. سرانجام سریال در ۲۷ مهر، در ورداورد اتوبان تهران کرج کلید خورد و مدت زمان تقریبی تصویربرداری نیز دو ماه پیش‌بینی شد. در ادامه حوالی نیمه‌های آذر خبر رسید در ترکیب بازیگران تغییراتی ایجاد شده و رضا امامی جایگزین صالح میرزاآقایی و سهرنگ هدایت‌الله سجادی جایگزین طوفان مهرادیان در گروه بازیگران شده‌اند.

همچنین اعلام شد سکانس‌های پایانی سریال مربوط به درگیری سروان علی نبوی (فریبز عرب‌نیا) و شخصیت منفی داستان نیم‌انگشتی (آرش مجیدی) در پوشش و روی دریا تصویربرداری خواهد شد. اواسط دی ۹۲ نیز خبرهایی از پایان تصویربرداری سریال در تهران به گوش می‌رسید و تهیه‌کننده پروژه اعلام کرد پس از این عوامل قدری استراحت می‌کنند تا برای ضبط بخش‌های پایانی در جنوب کشور آماده شوند و عرب‌نیا نیز در این فاصله برای بررسی موقعیت جغرافیایی لوکیشن‌های پوشش‌های این بندر می‌شود. پس از این پروژه دچار توقف شد و کمی‌دو‌جده در سازمان صداوسیما به این مینی سریال نیز رحم نکرد. بنابراین عوامل معطل چند سکانس باقی‌مانده در جنوب کشور شدند و پروژه از پایان تصویربرداری و رسیدن به بخش بی‌نصیب ماند. بهمن‌ماه خبر رسید که سکانس‌های پایانی باقی‌مانده که قرار است در جنوب تصویربرداری شود و گروه منتظرند مشکلات مالی تلویزیون حل شود و زودتر ادامه کار به انجام برسد.

سرانجام رخداد سال ۹۳ اعلام شد که عوامل برای ضبط سکانس‌های پایانی به پوشش رفته‌اند و با پایان کار تصویربرداری، عرب‌نیا مشغول تدوین سریال است و این مرحله ۲ ماه طول می‌کشد. در نهایت خبر رسید مراحل فنی «رنگ شک» به پایان رسیده و سریال تحویل سیما فیلم شده است. از همان زمان پخش آنونس‌های این کار روی آنتن رفت.

بهر روز خوش‌رزم، تهیه‌کننده «رنگ شک» در گفتگو با صبا مطرح کرد:

اولین کارگردانی عرب‌نیا خوب از آب درآمد

مجموعه کوتاه تلویزیونی «رنگ شک» به نویسندگی و کارگردانی فریبز عرب‌نیا که بخش آن از ابتدای این هفته شروع شده به تهیه‌کنندگی بهروز خوش رزم ساخته شده است. این سریال محصول گروه سریال‌های تلویزیونی سیما فیلم است و در هفت قسمت ۴۵ دقیقه‌ای داستان یک افسر نیروی انتظامی را

فروش
ارساختی

روایت می‌کند که مأموریت می‌یابد تا وارد یک باند مخوف مواد مخدر شود و به دلیل فوق‌سری بودن عملیات، تنها یکی از فرماندهان مافوق او از این مأموریت مطلع است و او در این راه با مشکلات متعددی مواجه می‌شود. فریبز عرب‌نیا، آرش مجیدی، شهرزاد کمال‌زاده، معصومه آقاجانی، رضا امامی، حمیدرضا هدایتی، امیر مولوی، رضا نوری، پیام لاریان، هدایت‌الله سجادی و محمد رضا شیرخانلو و با حضور شاهرخ فروتنیان، عمار تفتی و شهرام عبدلی گروه بازیگران این سریال را تشکیل می‌دهند.

بهروز خوش‌رزم تهیه‌کننده‌ای که در تلویزیون سریال ماندگاری چون «روزی روزگاری» (ام‌راه احمدجو) را تهیه کرده، درباره روند تولید این سریال به صبا گفت: «تولید این سریال از مهر ۹۲ کلید خورد، تصویربرداری کار طی سه ماه به شکل یکسره به انجام رسید و بعد از سه ماه سریال در لوکیشن‌های مربوط به تهران تمام شد. اما در اواسط تصویربرداری، انتهای فیلمنامه و پایان کار تغییر کرد. در همین منظور، سه ماه وقفه داشتیم و در این مدت کار تعطیل شد. بعد از این وقفه چند ماهه، تصویربرداری سریال در اردیبهشت ۹۳ در مناطقی از جنوب کشور، باسوج و پوشش مجدد ادامه پیدا کرد و در نهایت بعد از ۲۳ جلسه کار تمام شد.»

مجموعه کوتاه تلویزیونی «رنگ شک» به نویسندگی و کارگردانی فریبز عرب‌نیا که بخش آن از ابتدای این هفته شروع شده به تهیه‌کنندگی بهروز خوش‌رزم ساخته شده است. این سریال محصول گروه سریال‌های تلویزیونی سیما فیلم است و در هفت قسمت ۴۵ دقیقه‌ای داستان یک افسر نیروی انتظامی را روایت می‌کند که مأموریت می‌یابد تا وارد یک باند مخوف مواد مخدر شود و به دلیل فوق‌سری بودن عملیات، تنها یکی از فرماندهان مافوق او از این مأموریت مطلع است و او در این راه با مشکلات متعددی مواجه می‌شود. فریبز عرب‌نیا، آرش مجیدی،

شهرزاد کمال‌زاده، معصومه آقاجانی، رضا امامی، حمیدرضا هدایتی، امیر مولوی، رضا نوری، پیام لاریان، هدایت‌الله سجادی و محمد رضا شیرخانلو و با حضور شاهرخ فروتنیان، عمار تفتی و شهرام عبدلی گروه بازیگران این سریال را تشکیل می‌دهند. او همچنین درباره مشکلات و حواشی این سریال در زمان ساخت، اذعان کرد: «معمولاً در طول هر کاری مشکلاتی به وجود می‌آید و این کار هم عاری از این شرایط نبود، اما فارغ از این مسائل نهایت تلاشمان را انجام دادیم تا کار را به سامان برسانیم.»

طرح این سریال که از سه سال قبل نوشته شده، به گفته خوش‌رزم برای تبدیل شدن به یک مجموعه هفت قسمتی چندین بار بازنویسی شده است: «طی صحبت‌هایی که در ابتدا برای ساخت این مجموعه تلویزیونی شکل گرفته بود، در نظر داشتیم تا آن را به سریال سه قسمتی تبدیل کنیم، اما همچنان در طول مدتی که ما قرار داشتیم حتی قبل از این که وارد مرحله پیش تولید شویم، به فیلمنامه اضافه می‌شد. وقتی به زمان تولید نزدیک شدیم، آقای عرب‌نیا معتقد بود که فیلمنامه این مجموعه یک کار شش قسمتی است، اما من می‌گفتم که شاید به زور این سریال به پنج قسمتی تبدیل شود. شاید یکسری از طراحی‌های ذهنی عرب‌نیا به من منتقل نشده بود و به دلیل تجربیاتی که داشتیم، فکر

می‌کردم که این مجموعه نمی‌تواند به یک کار بلند تبدیل شود، اما وقتی سر پروژه رفتم، شش قسمت از کار را در تهران گرفتیم و با اضافه شدن بخش پایانی جنوب، یک قسمت هم به کار اضافه کردیم و «رنگ شک» به یک کار هفت قسمتی تبدیل شد.»

خوش‌رزم درباره تجربه همکاری با فریبز عرب‌نیا به عنوان کارگردان اذعان داشت: «سریال فریبز عرب‌نیا به عنوان کسی که برای اولین بار اثری را کارگردانی می‌کرد، به نظرم همکاری خوبی از آب درآمد و خروجی‌اش قابل قبول است؛ البته معتقدم قضاوت درباره سریال به عهده خود مردم است.»

تهیه‌کننده «رنگ شک» درباره بخش این سریال در هفته نیروی انتظامی گفت: «هیچ وقت ما برای بخش در مناسبت هفته نیروی انتظامی تصمیمی نگرفتیم. ما از نیروی انتظامی قبلاً در زمانی که نگارش اولیه انجام می‌شد، چندین بار درخواست کردیم تا جلسسه‌ای بگذارند و با آن‌ها جهت جلب مشارکت، مذاکره داشته باشیم ولی آن‌ها مشارکتی نکردند و گفتند تنها همکاری که می‌توانیم با شما داشته باشیم، این است که امکاناتی برای ساخت این سریال در اختیارتان قرار دهیم.»

این که «رنگ شک» مینی‌سریال است و چقدر می‌تواند لقب یک مجموعه تلویزیونی مخاطب پسند را به خود بگیرد سؤالی است که خوش‌رزم به آن اینگونه پاسخ داد: «تهیه‌مینی‌سریال‌ها خیلی استثنایی است. مینی‌سریال خیلی جایگاه خاصی در تلویزیون ندارد و خیلی محدود به آن برداشته می‌شود، اما ساخت چنین سریال‌هایی شاید شرایط خوبی برای تلویزیون به وجود آورد و شاید از این به بعد، در صورت بازخورد مثبت بین تماشاگران، مینی‌سریال‌های دیگری هم ساخته شود.»

یادداشت

جلوی فرصت‌سوزی را بگیریم

نژاد پیکان‌نیا؛ شاید بسیاری از کارگردان‌ها و سینماگران هم‌گمان کنند ساخت مجموعه‌های نمایشی یا سریال برای تلویزیون کاری دم‌دستی یا سه‌لی است که هر کس از عهده آن برمی‌آید و حتی برخی معتقدند برای حفظ شأن حرفه‌ای خود نباید به آن تن دهند، مثلاً سریال‌سازی در حد اندازه‌های آن‌ها نیست، اما تجربه نشان داده است بسیاری از کارگردان‌هایی که بنا به دلایل مختلف به سراغ تلویزیون رفته و برای آن سریال ساخته‌اند، چندان موفق نبوده و بسیاری از آن‌ها شکست خورده‌اند.

البته این قاعده کلی نیست، مثلاً حسن فتحی هم در تلویزیون و هم سینما موفق بوده و به نوعی دوگانه‌ساز است. نتیجه بحث این‌که، سریال‌سازی برای تلویزیون تخصصی ویژه و منحصر به فردی است که به شناخت مدیریت تلویزیون و روان‌شناسی مخاطبان آن و حدود مرزهای رسانه ملی نیاز دارد.

زبان تلویزیونی برای جذب مخاطب قطعاً با زبان سینما متفاوت است و بسیاری که تفاوت این دو را نمی‌دانند، نمی‌توانند در این عرصه موفق باشند. اگر نگاهی اجمالی به مجموعه‌های مینیدایم که دست کم طی دو دهه اخیر برای تلویزیون سریال ساخته‌اند، متوجه می‌شویم تعداد معدودی از آن‌ها توانسته‌اند به برندی در تلویزیون تبدیل شوند و کارهای آن‌ها معمولاً با استقبال خوب مخاطب همراه شده، کسانی مثل سیروس مقدم، محمدحسین لطیفی، حسن فتحی و محمد مهدی عسگرپور و... با وجود این برخی معتقدند سریال‌سازی در تلویزیون در انحصار چند کارگردان و فیلمنامه‌نویس قرار دارد. به اعتقاد آن‌ها، وقتی سریال‌سازی در انحصار تعداد مشخصی از کارگردان‌ها باشد، به تدریج سوزه‌ها و شیوه بیان تکراری می‌شود؛ بنابراین صداوسیما لازم است برای جلوگیری از ریزش مخاطبان خود به بازشدن فضای کار بپردازد و با سپردن کار به کارگردان‌های جدید، به فرم، مضمون و دیدگاه‌های تازه‌تری برسد.

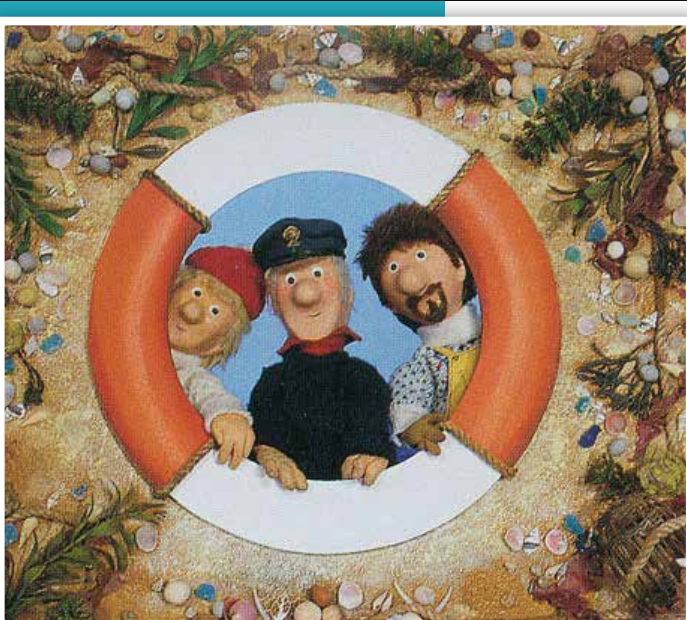
به نظر می‌رسد این دیدگاه منطقی باشد، اما حضور پیوسته با پرکار یک کارگردان در تلویزیون لزوماً به معنای انحصارطلبی رسانه ملی یا آن کارگردان نیست. معیار در اینجا باید کیفیت عملکرد کارگردان، اثر و رضایتمندی مخاطبان باشد. در عین حال باید صداوسیما بستر و فرصت لازم برای کارگردان‌های دیگر را نیز فراهم کند و با حمایت خود از چند کارگردان مشخص، خود را در معرض اتهام انحصارطلبی قرار ندهد. از این سوزنی‌سازاری از کارگردان‌ها بوده‌اند که امتحان خود را به خوبی پس دادند، اما حمایت لازم از آن‌ها صورت نگرفته و شرایط ادامه همکاری با سازمان برای آن‌ها فراهم نشده است.

این سخن درباره سریالی شدن خود سریال‌ها نیز قابل تعمیم است، به این معنی که نه لزوماً کارگردان که خود سریال به دلیل محبوبیت و استقبال که از سوی مخاطب پیدا می‌کند، سریالی شده و سری بعدی آن نیز ساخته می‌شود، مثل «زیر آسمان شهر»، «هوش سیاه» و «پایتخت» که این‌ها برای اولین بار به سریالی در تلویزیون تبدیل می‌شود که به سری سوم رسیده است.

در اینجا نیز باز کیفیت است که حرف اول را می‌زند و بهترین تبلیغ و دلیل استمرار کار کارگردان یا استمرار سریال است. به عبارت دیگر آنچه سریال‌سازی و سری‌دو‌زی را از هم متمایز می‌کند کیفیت کار، تکراری نبودن فرم و مضمون و رضایت مخاطبان است.

تا زمانی که کارگردان بتواند اثری ارائه کند که رضایت مخاطب را در بالاترین حد به همراه داشته باشد باید شرایط استمرار فعالیت و ادامه همکاری او را در تلویزیون فراهم باشد که در غیر این صورت، فرصت‌سوزی اتفاق می‌افتد.

اگر سری‌دو‌زی بداست فرصت‌سوزی هم بد است و برای پرهیز از سری‌دو‌زی نیاز است استعدادها و مختلف غریب شود و آن که خالص‌تر است، بماند. سریال‌سازی برای تلویزیون می‌تواند چیزی شبیه کنکور باشد. کسی که در این آزمون پذیرفته شده به مراحل بالاتر می‌رود و فرصت آموزشی بیشتری پیدا می‌کند، اما به این معنا نیست که دیگر آزمون بر گزار نشود.

خاطرات کاغذی

فانوس در یابی
مریم فلاح: صاحب فانوس، یعنی بیل با دوستانش کروماری، راس‌البته شگش داگر آنجار ادراره می‌کرد. مشخصه کروماری ریش پر و فوسوری اش بود. راس هم جوانی سر به هوا که اغلب برای خرید به دهکده می‌رفت. بازرسی بود که بی خبر سر می‌رسید و تمیزی فانوس خیلی برایش مهم بود. منازعه دار دهکده ادوار داستان همه کاره دهکده بود. پلیس، بستجی، بازرس ساحل و... کلاه‌های زیادی داشتو برای عوض کردن شغلش فقط به آن پرداخته می‌شود، اما ساخت چنین سریال‌هایی هست که برای اعضای فانوس کیک جودرست می‌کرد. سوسه پیدا کردن گنج، دیدن پری دریایی و گفتن ساعت از روی جلیک‌ها از قسمت‌های به یادماندنی این کارتون بود.

پیشنهاد تلویزیونی

نقد کتاب در «کارنامه»

برنامه‌های زیادی با موضوع کتاب و کتابخوانی از شبکه‌های مختلف به ویژه شبکه چهار سیما به روی آنتن رفته‌اند و برنامه‌هایی که هر کدام سعی بر تشویق مخاطبان‌شان به مطالعه و کتابخوانی داشته‌اند.

«کارنامه» عنوان برنامه‌ای از همین شبکه است که با موضوع کتاب پخش می‌شود، اما رویکرد این برنامه نقد کتاب‌ها منتشر شده است. برنامه «کارنامه» کاری از گروه فرهنگ و اندیشه دینی است که به صورت یک مجله تصویری هر دوشنبه به موضوع نقد کتاب می‌پردازد.

این برنامه به تهیه‌کنندگی محمود فاتحی از بخش‌های مختلفی تشکیل شده است. نخستین بخش با عنوان «دیباچه» سرمقاله این مجله تصویری است. بعد از آن اخبار حوزه کتاب و نشر در بخش «کوچه کتاب» بررسی می‌شود و سپس به بخش اصلی برنامه که گفتگوی ویژه و بحث با منتقدان و صاحب‌نظران حوزه کتاب است پرداخته می‌شود. نظرسنجی از مردم و گزارش‌های مرتبط با بحث نیز در لابه‌لای برنامه پخش خواهد شد. «فانوس» بخش انتهایی برنامه است که در قالب یک بسته پیشنهادی، کتاب‌های متنوعی را به مخاطبان معرفی می‌کند. اجرای اصلی برنامه را فائزه نعمتی بر عهده دارد و مجری کارشناس آن دکتر شجاعی است. این برنامه پنجشنبه‌ها از شبکه چهار پخش می‌شود.

«سایبان آرامش» در رادیو سلامت

شبکه رادیویی سلامت برنامه‌های گفتگو محور زیادی با موضوعات مختلف پزشکی تولید می‌کند. یکی از این برنامه‌ها «سایبان آرامش» است.

«سایبان آرامش» کاری از گروه سلامت روان و خانواده شبکه رادیویی سلامت است که با هدف ارتقای سواد سلامت روان جامعه در ایتیم‌هایی نظیر نمایش، گزارش، مصاحبه به ارائه شاخص‌های صحیح و اصولی سلامت روان می‌پردازد. این برنامه همه روزه به جز دوشنبه‌ها روی آنتن شبکه سلامت می‌رود و به ارائه شاخص‌های صحیح و اصولی سلامت روان می‌پردازد. در بسیاری از جوامع سلامت روانی افراد جامعه در اولویت بسیاری از دولت‌ها قرار دارد که در این بین نقش رسانه در خصوص آشنایی افراد با سلامت روان و ایجاد سازگاری در موقعیت‌های مختلف می‌تواند زمینه سلامت روانی جامعه را تأمین کند؛ با این هدف برنامه «سایبان آرامش» با قالب ایتیم‌های نمایش، گزارش، مصاحبه و با بهره‌گیری از کارشناسان و اساتید تلاش خواهد کرد در جهت افزایش سواد سلامت روان، سلامت روان فرد و خانواده نقش ایفا کند.

برنامه ۴۰ دقیقه‌ای «سایبان آرامش» با حضور کارشناسان همه روزه از شنبه تا پنجشنبه به صورت زنده از ساعت ۱۳:۲۰ تا ۱۴ از رادیو سلامت پخش می‌شود.